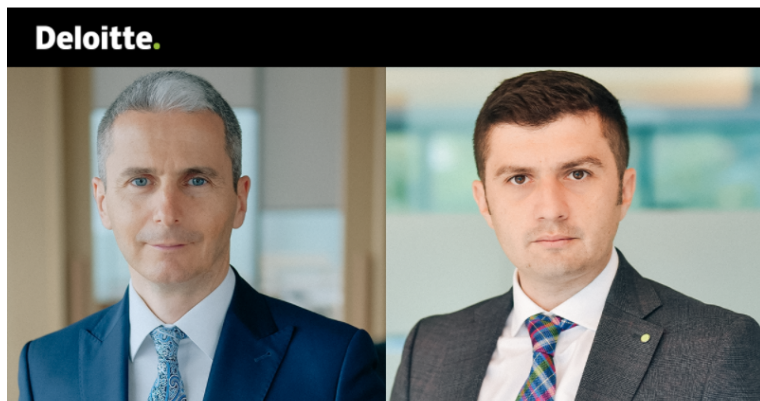


Studiu Deloitte: cheltuielile cu apararea vor depăși 3% din PIB-ul statelor membre UE până în 2040



Cheltuielile pentru aparare sunt estimate sa ajunga la cel puțin 3% din produsul intern brut al statelor membre ale Uniunii Europene până în 2040, pe fondul escaladării provocărilor de securitate, care impun un efort bugetar sporit, arata studiul Deloitte [*“The Future of Defense 2040. Four scenarios for Europe's future security architecture”*](#). În 2025, bugetele de **aparare** ale statelor membre UE au ajuns la 2,1% din PIB (aproximativ 381 de miliarde de euro), potrivit celor mai recente date ale European Defence Agency.

Pe lângă creșterea cheltuielilor cu apararea, o alta tendință identificata de studiu, având în vedere evoluția demografica, este **criza de personal militar**. Armatele profesioniste întâmpina deja dificultăți în atingerea efectivelor necesare, ceea ce va determina o regândire fundamentală a modelului de funcționare a acestora.

Automatizarea și inteligența artificială (*artificial intelligence - AI*) sunt, de asemenea, printre tendințele subliniate de studiu. AI va juca un rol central în eficiența operațională a forțelor de aparare, iar automatizarea are potențialul de a crește viteza și eficiența forțelor armate, însă liderii din domeniu analizeaza atent beneficiile integrării acestor tehnologii, în raport cu implicațiile etice și cu riscurile legate de dependența de furnizori externi de tehnologie.

Totodata, **spațiul cosmic devine un nou câmp de luptă**, arata studiul. Sateliții sunt deja critici pentru comunicații și identificarea țintelor, astfel ca, în lipsa dezvoltării unor capacități spațiale proprii, forțele armate europene sunt expuse unor vulnerabilități semnificative în conflictele contemporane.

Studiul atrage atenția ca **lanțurile critice de aprovizionare** devin, tot mai clar, o chestiune de securitate națională, mai ales în cazul semiconductoarelor și al metalelor sau mineralelor rare, și cu atât mai mult atunci când sursele de aprovizionare sunt concentrate în regiuni care pot deveni instabile sau ostile.

O alta tendință subliniata de studiu este necesitatea ca **societatea sa preia o responsabilitate mai mare în apararea națională** - de la securitatea digitală personală, la utilizarea gândirii critice pentru combaterea activă a dezinformării.

„Actualul context geopolitic și incertitudinile majore, care nu se mai manifesta doar pe termen scurt, creeaza nevoia identificării unor soluții capabile sa raspunda pe termen lung nevoilor de securitate și de reziliența a statelor. Tranziția catre infrastructura cu dubla utilizare (militară și civilă) se remarca drept o astfel de soluție, abordata ca o direcție strategică la nivel european, cu multiple beneficii pentru state, cetățeni și actorii economici.

Comaniile care privesc aceasta evoluție nu doar ca pe o adaptare necesara, ci ca pe o oportunitate, aliniindu-se acestor standarde și integrându-se în lanțurile valorice strategice, pot accesa finanțari consistente pentru proiecte de anvergura și pot genera avantaje competitive durabile, cu impact semnificativ în economie, iar studiul ofera câteva sugestii în acest sens”, a declarat **Alexandru Reff, Country Managing Partner, Deloitte România și Moldova.**

Studiul analizeaza patru scenarii posibile pentru 2040, care iau calcul diverse niveluri de integrare europeana (versus suveranitatea naționala) și diverse tipuri de domenii de conflict - convenționale versus noi (cibernetice, spațial) - și formuleaza recomandari pentru fiecare categorie de actori. Indiferent de scenariul care se va materializa, **factorii de decizie** ar trebui sa construiasca structuri instituționale flexibile, care sa permita acțiunea atât la nivel național, cât și european, coordonat, și care sa asigure faptul ca deciziile de aparare respecta valorile democratice și sunt transparente, indica studiul. De asemenea, **companiile europene** ar trebui sa investeasca în sisteme adaptabile și sa identifice dependențele de furnizori straini, explorând extinderea în domenii precum producția de drone, comunicații securizate sau sisteme de țintire bazate pe AI. Iar în ceea ce privește **forțele armate**, acestea ar trebui sa se pregateasca și pentru amenințari hibride.

„România este bine poziționata pentru a beneficia de contextul actual, care ofera companiilor acces la un mix de finanțare format din granturi, împrumuturi la costuri reduse și scheme de garanții – SAFE (*Security Action for Europe*), fonduri pentru cercetare și inovare, precum EDF (*European Defence Fund*), programe de achiziții și dezvoltare industrială, precum EDIRPA (*European Defence Industry Reinforcement through common Procurement Act*), ASAP (*Act in Support of Ammunition Production*) și EDIP (*European Defence Industry Programme*), completate de finanțările BEI (Banca Europeana de Investiții) și de garanțiile InvestEU. În ansamblu, aceasta arhitectura financiara reduce costul capitalului, diminueaza riscurile investiționale și crește atractivitatea proiectelor, facilitând extinderea, inovarea și integrarea companiilor în lanțurile valorice europene strategice”, a declarat **Alin Chitu, Partener, Servicii Fiscale, Deloitte România, Liderul serviciilor de consultanță pentru sectorul apararii.**

Studiul utilizeaza o metodologie complexa de modelare a scenariilor bazata pe un proces amplu care combina interviuri cu experți din domeniul apararii și al sectorului public cu analiza a 90 de factori de influență de ordin social, tehnologic, economic, de mediu și politic.